

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Quadruplex institutio baptismi

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Folium XLI

que sunt sacramenta reiterabilia. h. iam determinat de sacramento (reiterabilia. s. de baptismo. Et diuidit illa ps in duo. na pmo determinat de sacramento baptismi. Secdo determinat de negligentijs ptingentibus circa baptismum. Secda ibi (Infans infante) Prima ps adhuc diuidit in duo. na pmo determinat de psonis requisitis ad baptismum. Secdo remouet qdas dubia. Secda ps ibi (Dortis agēs) Quartu ad pmiu de sic. qnctiqz cathetizatus puez tuc sume solū tres psonas. z hi tres vel ille tres psonae sufficiunt. ad qz tres psonas debes dicere q qn ille puer venerit ad anos discretiois q tuc eum informāt pater noster z fidē catholicam

Circa lrām est notandū. q cathetizo est vna dictio greca. z valet tantū in latino quātū puez bndicere ate baptismū. z habet fieri in facie ecclesie. Cathetizo plura significat. vñ. Est cathetizo pfirmo vel instruo sacra. Iuteo vel doceo iungo redarguo sperno

Secdo notandū. q baptismus differt a duobz sacramētis pdictis tā q reiterabile z irreiterabile. qz duo pcedētia sunt reiterabilia. qz nō inducunt effectum eternū. vt eucharistia z sacra vinctio. Et ideo dicunt reiterabilia. quia pluries possunt in codē hoie reiterari. sed baptismus pfirmus z ordo dicunt reiterabilia. ideo qz inducūt effectū eternū. Unde baptismus sic definitur. Baptismus est caracter indelibilis anime imprius p que baptizati differūt a nō baptizatis. Un baptismus in greco idēz est qd lotio in latino. qz sicut aqua mūdāt corpus exterius visibiliter. sic baptismus inuisibiliter z supnaturaliter mūdāt aiām interius. vñ beat⁹ Augustin⁹. Aqua corpus tāgit z mētem abluīt

Tercio notandū. q triplex est baptism⁹ fm q habet in decretalibz. scz baptism⁹ fluminis. flaminis. z sanguinis. Baptism⁹ fluminis est pncipalis baptismus q fit cū aq fontis ex grā spūssancti. Sed baptism⁹ flaminis est q fit igne spūssancti cū grā spūssancti. Et illo baptismō beata virgo Maria baptizata est. sed Alter⁹ dicit q vero baptismate sicut apli baptizata est. qzuis ipa nō legit esse baptizata in aq fontis. sed fuit baptizata in grā spūssancti. Sed baptismus sanguinis ē qn ppter fidē chustianā sanguis effundit. Et sic sancti martyres qui sanguinē pro xpo fuderūt. z pueri in nocētes p talem baptismū fuerunt baptizati.

Quarto notandū. q sacramētū baptismi est institutū quadruplicif. fm q qtuor sūt genera causarū. s. gen⁹ materiale. finale. efficiens. z formale. Nā quo ad causam materiale tūc baptism⁹ est institut⁹ in aq q est cōis et generalis omibz. Rō est. qz sicut legit chustus in iordane est baptizat⁹ in aqua que ē cōis omibz. Et ideo dicit magister qto sentētia. q baptism⁹ non debet fieri in vino. nec in lictiuis. nec in aqua turbida nisi tpe magne necessitatis. Sed fm causam formale tūc baptismus est institut⁹ a xpo quando dixit Darcī vltimo. Irebaptizantes in nomine patris z filij et spiritussancti. Et hec forma debet seruari a quolibet baptizante. Et ideo si aliquis baptizaret puerum sic dicendo. Ego baptizo te in nomine patris et filij et spiritussancti et in nomine sancti Nicolai. illa forma nō valeret. Et ideo talis puer coram deo omnipotenti baptizatus non esset. ideo q ibi dimitteret formam institutam et aliquid superadderet. quia tali forme nihil est superaddendum. Et ideo mulieres baptizantes

Summula Raymundi

pueros tpe necessitatis quos negligunt pueros aliquid addentes ad vera for-
ma dicentes. Ego baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti et beate virginis
Marie et beati Nicolai. Et isti sic facientes gravissime peccant. et credendum
est puerum talem si supervixerit esse rebaptizandum. Causa efficiens baptismi sit
in christo. sed effectus baptismi est ablutio in fine et puritas ad bonum et
cavitas ad malum. Si finis baptismi est ablutio peccati originalis et transitus
regni celestis si innocenter baptizatus custodiatur

Item nota circa causam efficientem. quod christus baptismum instituit ut quidam docto-
res dicunt cum de latere suo sanguinem et aquam voluit emanare et postea aquam
sanctificavit dicens. nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non intrabit regnum
celorum Joh. 3. Item baptizandus cum primo ad ecclesiam venerit. tunc primo iterum
rogatur ut abrenunciet dyabolo. Et respondet patrum abrenuncio. Et iterum
querit ut credat in patrem et filium et spiritum sanctum. Et iterum patrum respondit credo.
et per hoc baptizandus instruitur de vita et fide. Nam de vita docetur abrenun-
ciare dyabolo. sed de fide docet credere in sanctam trinitatem. Etiam interro-
gatur si credit in ecclesiam catholicam. scilicet in unionem. remissionem peccatorum.
Respondent patrum credo. Post istam interrogationem et responsionem parvulus per
sacerdotem in facie sufflatur. per hoc exhortatur ad ministerium dei. ut expel-
latur ab eo dyabolice potestates. et secundum beatum Augustinum. hec omnia fiunt ex impe-
rio salvatoris qui dixit discipulis suis. Ite docete omnes gentes baptizantes eas
in nomine patris et filii et spiritus sancti

Item nota secundum Albertum. sicut sunt septem dona spiritus sancti. sic etiam septem sunt
dona ipsius baptismi. Primum est salis collatio. unde dicit venerabilis Be-
da. sal benedictum datur in os baptizandi ut percipiat doctrinam vere fidei. Secundum
donum est aurium et narium cum spiritu linitio quod fit exemplo christi. qui lutum cum spiritu
faciens mutum et surdum sanavit. Joh. 9. et oculos ceci nati linit. Tercium
donum est signatio pectoris cum oleo ut custodiat cor suum in vitium.
Quartum donum est signatio inter scapulas cum oleo per quam fortitudo et ar-
matura contra dyabolum denotatur. Quintum donum ipsa immersio aque. Ubi no-
ta quod trina immersio fit in fonte. per quod designatur tridivina sepultura christi qui
tribus diebus et noctibus fuit in sepulchro. Circa id additur una cautela que est ra-
lis. nam si puer sit ita debilis quod non possit ter immergi in fontem. tunc sola tri-
na aspersione aque sufficeret. Sextum donum est unctio facta in vertice cum crisma
te. Septimum donum est crismatio facta in fronte quod significat effectum per tem-
plationis divine et cognitionis eterne

Item nota. quod puer debet solum tres patrum habere. hoc est in signum
sancte trinitatis. vel ideo. quod omne verum testimonium stat in ore duorum vel trium
um. Si autem essent plures propter paupertatem parentum. vel si esset unum tempore neces-
sitaris non impediret sacramentum baptismi. ita quod ex hoc sacramentum baptismi
non haberet effectum. **I**tem nota. duo sunt que precedunt hoc sacramentum
scilicet exorcismus et catechismus. Catechismus precedit non ad eius instructio-
nem. sed quo ad fidei susceptionem professionem et sponsonem quam fa-
cit parvulus non in propria persona. sed per vicarium scilicet per patrum. Exorcismus
etiam precedit baptismum. id est adiuratio contra malos spiritus et suggestiones eorum
dem ut depellant potestates dyaboli. ita quod minuitur ne possit salutem in p-
pulis impedire sicut antea potuit. Et de tali incidit tale dubium. si alii